

## Jan Vymětal: Úvod do psychoterapie

Praha, Grada Publishing 2003.

Před deseti lety vyšla pod stejným titulem dnes již beznadějně rozebraná útlá knížka jako první publikace v edici psychoterapie Psychoanalytického nakladatelství Jiřího Kocourka. Byla živou vodou v nouzi původních prací o psychoterapii a učili se z ní nejen studenti psychologie a medicíny spolu se zdravotními sestrami, ale všichni ti, kteří chtěli do nově vznikajícího oboru poučeněji nahlédnout.

Nyní se k ní autor vrátil, některé pasáže přepracoval, doplnil a rozšířil. V novém vydání má kniha téměř o sto více stran než původní text. V osmi kapitolách načrtává nejpodstatnější témata od vymezení, historie a současnosti oboru, přes charakteristiku čtyř důležitých směrů (rogersovská, kognitivně-behaviorální, psychoanalytická a systemická psychoterapie) k nejobsažnější kapitole věnované psychoterapeutické teorii a praxi.

V ní popisuje formy i prostředky psychoterapie, hlouběji se věnuje významu psychoterapeutického vztahu a procesu, problematice změny a cílů léčby i účinným faktorům.

Krátká, ale podstatná je část věnovaná osobnosti psychoterapeuta.

Část věnovaná aplikačním oblastem psychoterapie je vymezená tématy psychoterapie, jako prevence, léčba a rehabilitace. V ní pojednává například o psychoterapeutických aspektech jednorázového rozhovoru, krizové intervence, probírá specifika psychoterapie jednotlivých věkových období, věnuje se otázkám kvality života a ilustruje psychoterapeutické vedení nemocných po cévní mozkové příhodě a nemocných s nádorovým onemocněním.

Aktuální informace přináší část věnovaná vzdělávání v psychoterapii a také kapitola

o etice je doplněna o etické zásady České psychoterapeutické společnosti i návrh podobného dokumentu Evropské asociace pro psychoterapii.

Zájemcům i mimo úzký odborný okruh je tak konečně zpřístupněn alespoň obrys informací, po kterých mnohdy namáhavě pátrají.

V závěru je původní text rozšířen o hraniční mezioborové téma vztahu psychoterapie a socioterapie, případně farmakoterapie.

Ke cti nového vydání patří i věcný a jmenový rejstřík i rozšířená nabídka základní literatury ke studiu.

Čtenář se může ptát, proč sáhnout na pultech našich knihkupectví právě k této publikaci. V několika vydáních v posledních letech vyšly Kratochvílovy Základy psychoterapie. Ty jsou nepochybně výbornou vysokoškolskou učebnicí, ale patří do ruky spíše již těm poučeným. Přeložené Základy psychoterapie Hilde Bruchové jsou zase určeny zejména pro již vyučené a v praxi začínající psychoterapeuty. A překlad Psychoterapeutických směrů amerických autorů Norcrosse a Prochasky je určený zejména těm, kteří se o obor zajímají hlouběji, chtějí získat ucelený přehled.

Právě vycházející kniha je na rozdíl od těch zmíněných skutečným úvodem. Uvedením, pootevřením dveří do prostoru, kterému pro nedostatek jiných slov říkáme poněkud heslovitě psychoterapie.

Vymětalovy knihy včetně této mají navíc svoje specifikum. Je z nich cítit jeho humanistická orientace zasazená do našeho evropského prostoru a poměrů, s evropskou filozofickou a duchovní tradicí. Z tohoto úhlu pohledu zkoumá i aktuální dění v organizaci, vzdělávání i praxi psychoterapie a je zdravě skeptický vůči některým tendencím k bezduchému pragmatismu i přebujelému akcentu na komerci. Připomíná tak to dobré z tradic, ve kterých se naše psychoterapie vyvíjela a formovala.

Antonín Šimek